

ХАРАКТЕРИСТИКА ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ ДЕРЖАВНОЇ ФОРМИ ВЛАСНОСТІ

Всього державних земель, млн га	28,9
Сільськогосподарських державних земель, млн га	10,4
- у постійному користуванні	3,2
- у запасі	2,5
- в оренді	4,7
Зареєстровано державних земель у Державному земельному кадастрі (станом на 30.06.2017)	
- млн га	7,2
- % від площі державних земель	24,9%
Зареєстровано держземель у Державному реєстрі прав (січень 2013 – вересень 2015 рр.)	
- ділянок	49 265
- % від землевласників та землекористувачів державних земель	1,0%
Зареєстровані землевласники та землекористувачі державних земель (станом на 01.12.2015 р.)	
- юридичних осіб	1 004 568
- фізичних осіб	124 616
Всього землевласників і землекористувачів державних земель	4 903 548

Таблиця 1. Надання дозволів на розроблення документації із землеустрою щодо відведення ділянок сільськогосподарського призначення державної форми власності з 01.01.2017 до 01.07.2017

Область	Всього	З них учасникам АТО
Авт. Респ. Крим	-	-
Вінницька	5253	1858
Волинська	1131	540
Дніпропетровська	2790	1087
Донецька	908	372
Житомирська	2597	1388
Закарпатська	913	183
Запорізька	2035	1199
Івано-Франківська	139	83
Київська	2797	1932
Кіровоградська	2676	1611
Луганська	375	124
Львівська	2497	1034
Миколаївська	4756	805
Одеська	5393	576
Полтавська	2826	2015
Рівненська	1183	572
Сумська	2353	1149
Тернопільська	2425	1620
Харківська	3835	2388
Херсонська	1601	871
Хмельницька	8961	3005
Черкаська	2808	809
Чернівецька	809	221
Чернігівська	6513	1064
м. Київ	0	0
м. Севастополь	-	-
Україна	67574	26506

Стратегічне управління державними землями. Постановою Кабінету Міністрів України від 07.06.2017 р. №413 «Деякі питання удосконалення управління в сфері використання та охорони земель сільськогосподарського призначення державної власності та розпорядження ними» прийнято Стратегію удосконалення механізму управління в сфері використання та охорони земель сільськогосподарського призначення державної власності та розпорядження ними. Основними завданнями Стратегії є: (а) впровадження засад стратегічного менеджменту в систему управління у сфері використання та охорони сільськогосподарських земель державної власності (включно з приватизацією, наданням в оренду); (б) забезпечення оптимального використання земель, зокрема з урахуванням регіональних програм і планів розвитку територій, генеральних планів населених пунктів; (в) підвищення рівня прозорості та публічності під час формування та реалізації державної земельної політики; (г) підвищення рівня обізнаності населення, землевласників і землекористувачів щодо проблем деградації земель та сталого землекористування; (ґ) запобігання деградаційним процесам ґрунтового покриву, підвищення рівня родючості ґрунтів; (д) проведення рекультивуації порушених земель.

Впровадження справедливого принципу надання земельних ділянок в рамках безоплатної приватизації

- Стратегією встановлюється паритет між передачею земельних ділянок сільськогосподарського призначення державної власності на конкурентних засадах та безоплатно.
- Формування переліку земельних ділянок та визначення площі земельних ділянок, яка передається в межах норм безоплатної приватизації на території відповідної області, визначається за наступною формулою:

$$S_{бп} = S_{аук} \times 0,25,$$

де $S_{бп}$ - площа земельних ділянок, яку пропонується передати безоплатно у власність на території відповідної області;

$S_{аук}$ - площа земельних ділянок, право оренди на яку було передано на відкритих земельних торгах на території відповідної області у кварталі, що передував поточному.

- Безоплатна передача земель здійснюється максимально прозоро та відкрито: перелік земельних ділянок, запропонований до передачі у наступному кварталі, має оприлюднюватись на офіційних веб-сайтах територіальних органів Держгеокадастру за 10 днів до закінчення звітного періоду.
- Пріоритет в отриманні земельних ділянок - учасникам АТО. Стратегією встановлено, що учасники АТО мають першочергове право на отримання земель перед іншими соціальними категоріями.
- Врахування позиції місцевої громади: кожне рішення про безоплатну передачу земельних ділянок у власність громадян потребує обов'язкового погодження з сільською або селищною радою.

За участі Проекту "Підтримка реформ у сільському господарстві та земельних відносинах в Україні"

Стратегічний підхід до управління державними землями сільськогосподарського призначення

Таблиця 2. Проведення заходів з відновлення родючості, тимчасова консервація та ступінь забруднення земель

Область	Відновлення родючості		Тимчасова консервація		Забруднені землі	
	З них -		З них -		З них -	
	Площа, земель, га	%	Площа, земель, га	%	Площа, земель, га	%
Авт. Респ. Крим	-	-	-	-	-	-
Вінницька	1964,1	0,10	0,0	0,00	0,0	0,00
Волинська	851,6	0,08	261,4	0,02	0,0	0,00
Дніпропетровська	7752,4	0,30	60,3	0,00*	0,0	0,00
Донецька	2949,4	0,14	3152,5	0,15	0,0	0,00
Житомирська	228,9	0,01	114,7	0,01	33501,6	2,12
Закарпатська	2832,6	0,60	555,2	0,12	0,0	0,00
Запорізька	1344,5	0,06	0,0	0,00	0,0	0,00
Івано-Франківська	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00
Київська	1197,7	0,07	117,3	0,01	83264,8	4,65
Кіровоградська	6432,0	0,31	105,0	0,01	23,0	0,00*
Луганська	4294,2	0,22	0,0	0,00	0,0	0,00
Львівська	445,7	0,03	0,0	0,00	0,0	0,00
Миколаївська	2887,4	0,14	0,0	0,00	0,0	0,00
Одеська	2286,2	0,09	0,0	0,00	0,0	0,00
Полтавська	1200,3	0,05	0,0	0,00	0,0	0,00
Рівненська	852,5	0,09	291,9	0,03	7616,4	0,79
Сумська	732,7	0,04	8,9	0,00*	96,0	0,01
Тернопільська	236,1	0,02	8,7	0,00*	0,0	0,00
Харківська	1452,6	0,06	0,0	0,00	0,0	0,00
Херсонська	9178,8	0,45	0,0	0,00	0,0	0,00
Хмельницька	111,5	0,01	1268,1	0,08	0,0	0,00
Черкаська	510,1	0,03	15,0	0,00*	0,0	0,00
Чернівецька	327,3	0,07	19,1	0,00*	0,0	0,00
Чернігівська	1779,0	0,08	0,0	0,00	15,0	0,00*
м. Київ	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00
м. Севастополь	-	-	-	-	-	-
Україна	56379,2	0,13	7326,2	0,02	124516,8	0,29

Рисунок 1. Частка зареєстрованих державних земель, станом на 1 липня 2017 року, % державних земель

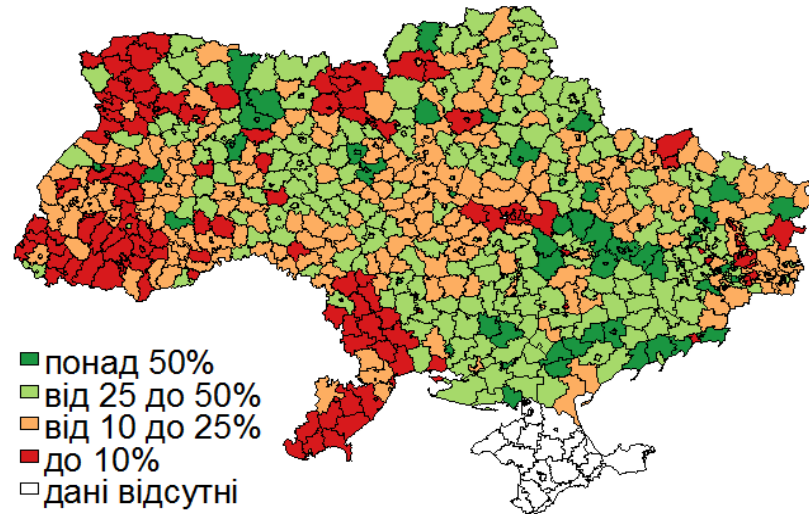
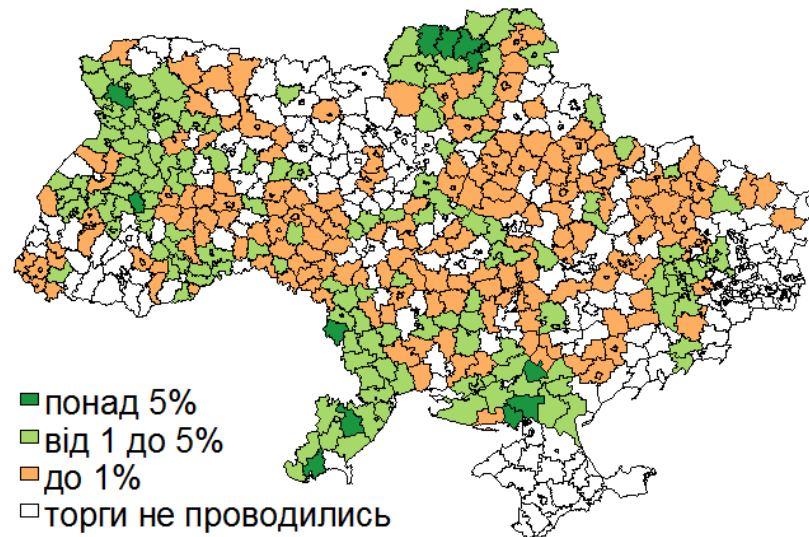

Рисунок 2. Частка державних сільгоспземель наданих в оренду через аукціони у 2013 – I півр. 2017рр.

Таблиця 3. Структура реалізованих на аукціонах ділянок (га) за терміном оренди

Термін	2013	2014	2015	2016	I півр. 2017
7 років	1377,6 (54,1%)	699,7 (9,6%)	6658,6 (23,9%)	37904,0 (89,2%)	15903,2 (94,1%)
10-15 років	439,5 (17,3%)	1347,7 (18,4%)	13823,7 (49,6%)	3236,9 (7,6%)	995,0 (5,9%)
20-25 років	59,4 (2,3%)	207,2 (2,8%)	7180,1 (25,8%)	1367,7 (3,2%)	0,0 (0,0%)
49-50 років	669,1 (26,3%)	5050,4 (69,1%)	197,7 (0,7%)	0,0 (0,0%)	0,0 (0,0%)

Стратегія закладає основу для формування позитивних тенденцій в сфері управління державними землями

- Фіксація норм щодо ціноутворення і термінів оренди на земельних аукціонах, а також встановлення чітких критеріїв щодо приватизації державних земель, дозволить підвищити ефективність, оптимальність та прозорість використання державних земельних ресурсів, а також знизити рівень корупції у земельних відносинах.
- Врахування позиції місцевих громад під час виділення державних земель забезпечить раціональне та прозоре використання держземель в інтересах місцевих громад.
- Оскільки в Україні нараховується близько 1,6 млн га забруднених, деградованих, порушених або малопродуктивних земель, проведення рекультивації та консервації забруднених земель, а також постійний моніторинг користування державними землями дозволить підвищити та зберегти якість державних земель сільськогосподарського призначення.
- Актуалізація даних Держгеокадастру, передбачена Стратегією, підвищить ефективність державної земельної політики та сприятиме прискоренню проведення земельної реформи.